

„Soča“ izhaja vsak petek in velja za pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.40
Pol leta . . . . . „ 2.20
Četrt leta . . . . . „ 1.10

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno trisporno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici, blizu „treh kron“, na starem trgu; in nunski ulici; v Ajdovščini pri trgovcu g. Dolencu

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uradništvu „Soča“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soča“ Via Rabatta (Rabatišče) št. 20.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina sniža, ako se oglase pri uredništvu.

Levičarji se sami obsojujejo.

Odkar so prišli v državnem zboru zares liberalni predlogi na vrsto, pokazal se je navidezni liberalizem nemških nacionalcev dejansko v vsej ničevosti. 20 let je Herbstova stranka obnašala se, kakor da bi se zares potegovala za liberalna načela, ali storila ni nič; zdaj ko ji je bilo treba glasovati za razširjenje volilne pravice, stisnila se je v kot in samo par možakov je štela v svoji sredi, ki so pokazali moški značaj in odtegnili so se krivim tovarišem, prijateljem, za katere so prej tolikokrat zatajili svoje prepričanje. Misliti bi bilo, da volilci obsodijo zastopnike, ki se ne drže discipline, ki so pobegnili iz tabora „zdržene levce“. Silno bi se motil, kdor bi kaj takega veroval.

Kupčijska zbornica graška je gotovo nemškega duha, kakor je Gradec „urdeutsch“, bolj „deutsch“, kot mnogo mesto v „Reichu“. Grof Wurmbrand, zastopnik one zbornice, je rekel svojim volilcem, da je glasoval za razširjeno volilno postavo (Fünfguldenmänner) z namero, da bi se zastopniki pomnožili, ki imajo srce za (malo) obrtnijo. Jasno je s tem dokazal, da „zdržena levica“ za manjše obrtnike nima srca. In volilci so grofu na to zaupanje izrekli.

Baron Walterskirchen, ki je poznan tudi med levičarji kot neprestrašen zagovornik svojega prepričanja, odpovedal se je poslanstvu, ko je videl, da levici ni mar za razširjeno volitev. Stopil je pred svoje volilce in v izvrstnem, silno premišljenem govoru je opravil svojo odpoved. Ob tej priliki je pojasnil, kakó je vedel Herbst samo nemške Pemce odbirati v vse imenitne odseke, prezirati pa vse druge nemške pokrajine. Herbst je po takem imel svoje pristaše, da so Nemce in Nenemce strahovali. Stanje ljudsko pa se zboljša, je rekel, ako bodo zares tudi širši krogi v drž. zboru svoje pravice zastopali. Levičarji pa imajo načela samo v govoru, v dejanji pa ne. Njegova stranka je zagovarjala svobodo vselej samo na ono stran, kjer je bila njej v korist! Ona je vstvarjala samo take postave, ki so močnim bogastvo kopicile, šibke pa zatirale. Levičarji niso hoteli, da bi se šibki družili in v združbah tekmovali s posameznimi močnimi (obrtniki, kapitalisti). Zato se je Walterskirchen natisil takega gospostva in je izstopil iz družbe levičarjev. Njegovi volilci pa so mu izrekli popolno zaupanje.

Ako taki udje iz srede levičarjev lastno stranko obsojujejo, potem mora svet verovati, da je gnijala in na propadu.

Prej so nemške nacionalce obsojevali samo nasprotniki, katerim vsaj Nemci niso toliko lahko verovali; zdaj pa najodličniši možje iste stranke odpadajo, in njih volilci jih popolnem opravičujejo.

Zastopniki dunajskega mesta so vsi pristaši Herbstovcev razun dr. Kronawetter-ja.

On ne sedi na desni v drž. zboru; ali krivim liberalcem se tudi ne poklanja. Ta je levici večkrat že mnogo grenkih naštel; zato bi ga pa radi odstranili. Zdi se jim nevarno, ker vedó, da ljudstvo je z njim.

Hoteli so ga ravno ta mesec z zvijačo izpodkopati. Razmerno mala peščica volilcev dunajskega okraja Josephstadt, katerega on zastopa, predznila se je sklicati shod, na katerem je hotela delovanje tega poslanca obsojevati, dasi ravno ti volilci niso njemu dali glasu ob izvolitvi, in obsojali so ga v njegovi nenavzočnosti, predno se je on sam opravičeval pred vsi volilci istega okraja. To brezaktnost nepoklicanih je ostro obsodil volilec prof. Jos. Gugler s pismom, katero so morali na tem shodu prebrati. Nek dr. F. pl. Stourzh je rekel, da je nasprotnik Kronawetterjev zato, ker je ta govoril vselej proti podporam, ki se oddajejo železnicam in pa za občo volilno pravico. Taki ljudje, ki so za zapravljanje drž. premoženja in nasprotniki najsvetejših ljudskih pravic, na Dunaji zvonec nosijo in se povsod vtikajo. Ali 2 dni potem je Kronawetter sam sklical shod, ker so ga nasprotniki prisilili. Prišli so na shod njegovi prijatelji in oni, ki so 2 dni prej

proti njemu razsajali. (Na shodu je bil tudi naš Miklošič, volilec tega okraja). Kronawetterja niso od začetka pustili govoriti; takó so nesli pol ure časa vse po koncu. Vendar je prišlo do miru, in Kronawetter jih je levičarjem štel v 2 uri dolgem govoru toliko in takih, kakor nikdar poprej. Na očitjanje, da hodi on z delavci in na delavske zборе, je odgovoril, da taki shodi so družbe pošteni mož, ki dajejo blago in kri za domovino. Iz tega se vidi, kako srce imajo nemški nacionalci za ubogega težačka. Ni čuda, saj ti ljudje so živeli in goreli samo za milijonarje, od katerih so si sami milijone brez težav pridobili. Schönerer je Kronawetterju sam rekel, da „ustavoverska stranka je pošteno ime nemškega naroda združila s sleparijo, z izsesavanjem ljudstva, in da za nemštvom so prikrivati lastne dobičke pojedincev.“ Prašati se je treba, pravi dalje, ali je gospostvo ustavoverne stranke enakega pomena s pravim nemškim gospostvom? Taka trditve se mu zdi zmota in ironija, ker za gospodarstva ustavoverske stranke se je ime nemškega naroda delo v zvezo s krivico, silo, sebičnostjo posebnih krogov, s krivim liberalizmom.

Nemško nacionalna stranka mu je Verwaltungspartei, in meni se očita, nadaljuje, „da ne hodim s stranko, ki obstaja iz mož, ki so kakor koli pod Herbstom ali Lasserjem deležni bili borznega „Schwindelna“ ali ustanov (Gründungen), ki so 20 milijonov razmetali za podpore železnicam, ki so drž. posojilnice snovali, ki so zakrivali deficit hranilnic, s katerimi so plačali chabrus, ko danes hranilnice namesto po 600 samo po 300 v knjižice siromašnih ljudij, najmanjše služabnice vpisujejo, zarad tega me črté: Kronawetter s tako stranko ne bo hodil nikdar več, nikdar!“

Takó je ta pošteni Nemeč obsojeval Herbstovo stranko, ki se je imela za edino rešiteljico države! Dolgo so ljudstva slepili; zdaj jim je prišel tudi nemški narod sam na sled, in ne samo narod, ampak možje, ki so se prištevali nasprotnikom našim, možje, ki sedé na levici, kakor Herbst in drugi njegovi pristaši.

Lehko je razumeti, da dr. Kronawetter je dobil popolno zaupanje v posebni resoluciji od svojih volilcev. Njega zdaj proslavljajo bolj ali manj po vseh okrajih dunajskih, in mrznja proti Herbstovcem se širi po vseh pokrajnah tudi nemškega naroda avstrijskega. Mnenje se preobrača že tudi po listih. O tem pa prih.

Dopisi.

Iz Gorice, 25. aprila. (Ivan Mihelič †.) Zopet je zgubila Gorica moža poštenjaka,* čegar ime je vredno, da se ohrani domovini v čast, a potomcem vzgled in spodbudo. Miheličeva rodovina je iz Bolca doma. Bolški okraj po svojih pridelkih ni bogat, pa lep je gledé svoje prirodne sestave in znan po svojih podvzetnih prebivalcih. Ker jih domača zemlja ne more rediti, hodijo po svetu kupčevat. Marsikedo se spne tako do lepega premoženja, a vsi si pridobijo neko obrušenost in oliko, ki dela bolške prebivalce v občevanji jako dopadljive in prijetne. Bog jim je dal lepo telesno rast, ki posnema, kakor se zdi, njih visoke, krepko razraščene hribe, pa lepo zvoneč jezik, po katerem se Bolčan odlikuje med drugimi Slovenci. Vse to velja tudi o očetu unrlega Miheliča (pisal se je po starem Michelitsch), ki je pred šestdesetimi leti v Gorici ustanovil štacuno z železnico, ki je povzdignila njegovo hišo do visoke stopinje blagostanja.

* Bil je možak vnet Avstrijan, kakor malo takih, kar v Gorici veliko pomeni. Bil je 11 let mestni odbornik, 16 let kupč. zbornice svetovalec itd. Bil je tudi častni ud vet. društva, katero mu je dalo godoo naših vrlih Prvačanov ob pogrebu.

Očetu je sledil v kupčiji, pa tudi v kršanski poštenosti in ljubeznjivosti sin, katerega smo včeraj pokopali. S pridnostjo in varčnostjo si je bil toliko pridobil in prihranil, da je svoje tri hčere pošteno in dobro omožil, katerim je zdaj svojo štacuno in posestva zapustil. Kdor je imel kedaj v kupčiji ali drugače z njim kaj opraviti, ni šel od njega, da bi ne bil prevzet spoštovanja do redkega moža. Bil je vsmiljenega srca; nekemu duhovskemu redu, ki je pri njem železnino kupoval za svoje potrebe, je naenkrat od cene odpustil 100 gl. Dvakrat na teden je bila njegova štacuna odprta vsom revežem, in nikdor je ni zapustil brez milega daru. Ogibal se je tudi tudi sence nepoštenega dobička. Ko je kupoval hišo na Travniku, ki je bila lastnina cerkve na sveti Gori, ponudil je za njo 2000 gl. več, kot je bila cenjena, da bi se ne reklo, da je kot ključar omenjene cerkve skrbel za svoj dobiček na škodo cerkvenega promoenja. Z očetom sta bila ključarja svetogorske cerkve čez 60 let. Proti svojim zetom obnašal se je vedno kot ljubeznjiv oče, ki jih je podučeval in jim dobre svete dajal ob vsakej priliki. Svoje omožene hčere je pogosto opominjal, naj bodo delavne v hišnem krogu, in naj ne prizadevajo možem nepotrebnih potrat. Bil je pobožen čeli čas svojega želenja in tudi v boleznih je veliko molil. Posebno zaupanje je imel do matere božje, katere podobo so mu morali postaviti k postelji, da se je pogosto na njo oziral. Ko so mu naznanili, da je njegovo življenje v nevarnosti, se je dal koj prevideti, ker je bil tudi v zdravih dneh vajen, da se je z Bogom pogosto spravljal.

V svoji oporoki je vse tako natanko opisal, da se je dotični notar čudil nenavadnemu redu, ki se je nahajal v pismih, ki zadevajo njegovo obilno premoženje. Pokopali so ga, kakor je želel, na sv. Gori. Njegovi trije zeti so ga spremlili se vé do groba. Pogreb je bil veličasten, kakor se spodobi zaslužnemu možu. Deželni in okrajni c. kr. glavar, tajni svetovalec prevzvišeni grof Fr. Coronini, prečastiti kapitel velike cerkve, knez nadškofijska uradnija, mestni župan, kupčijska zbornica, predsednik c. kr. okrožne sodnije, c. k. državni pravdnik, vodja deželne gluho-nemuice, prior vsmiljenih bratov, čč. oo. frančiškani in kapucini, veterani s svojo godbo, mutuo soccorso z zastavo, slovensko bralno in podporno društvo, razne goriške sirotišnice in zavodi, in mnogo število posamnikov, kupčevalcev, posestnikov, meščanov, zdravnikov, prijateljev in znancev udeležilo se je slovenskega pogreba. Iz Solkana na sv. Goro spremljali so ga njegovi kmetje Solkanci, kakih 80 oseb. Blag mu spomin in Bolčanom ter Goricanom še veliko takih mož!

a. b.

Iz sež-komenskega okraja. (Izv. dop.) Od-kritosrčen opomin in nasveti g. učiteljem in gospod. učiteljicam sež.-kom. okraja.)

Podlaga in ognjišče kulturnemu razvoju vseh narodov bila je in ostane vedno šola. Šola, bodisi najprva, t. j. ljudska, ali katera si koli, ki je na pravi temelj zidana, je zaklad vsakega naroda, zaklad, katerega viri so neusahljivi, zaklad, po katerem zadobi vsak ud človečanstva take obresti, katerih vrednost ni minljiva, in katere mu donajajo skozi celo življenje dovolj prave in zdrave hrane. Vsak pametno misleči človek pozdravlja, in pozdravljal je tedaj pravo šolo z veseljem, dobro vedoč, kake koristi donajša ona slehernemu narodu, slehernemu človeku.

Po pravi poti utemeljena in vzdrževana šola mora koristiti; če pa ona svojega cilja ne doseže, kar je žalibog še tu in tam, krivi morajo biti elementi, kateri jo vzdržujejo, ker tem je mnogokrat nadržavanje ljubše in draže, kot napredek in njih sveti poklic. — Da je šola velikega pomena, kažejo nara dovolj skušnje in zgodovina, katera pa nam ne spričuje samo tega, ampak predočuje nam tudi, na kakih podlagah mora biti ona zidana, da doseže po najkrajši, najpripravnejši in najnaravnejši poti svoj smoter; to je: ona nas neposredno opominja, da mora biti šola zmerom, brez izjeme, na narodni podlagi utemeljena, na narodni podlagi vzdrževana in z na-

rodnimi močmi obdarovana. Le taka šola zasluži ime šole, le taka šola je dika ljudstva in le tako učilišče more pokazati zdrav sad in vspeh onim, ki so mu zaupali svojo kri, ves narodov steber.

Deluje se da danes mnogo v povzdigo človeške omike. Ni ga stanu, kateri ne bi se pečal bolj ali manj s sredstvi, katera peljejo do više stopinje; in ni ga kroga, kateremu ne bi bilo vsaj kolikor toliko pri srcu, da ljudstvo napreduje, in sicer v dušnem in gmotnem obziru.

Najprvo in najtežavneje delo na polji omike in napredka dana je gotovo učiteljem v roke. Seme, iz katerega ima postati koristna rastlina, rodovitno drevo, mora biti zdravo, v pravo zemljo, pa tudi prav naravno vsejano; drugače je ves trud zastonj, vse napanjanje brezuspešno. — In ker je učiteljsko polje zelo obširno, za obdelovanje neizmerno težavno, ima ta stan izvrševati veliko in težavno nalogo, katere poti so sicer nebstveno različne, ali bistveno popolnoma enake, t. j. njih cilj, njih konec je eden — prava omika.

Da se to laže doseže, treba je seveda združeno delovati, v združenju je moč; posamična drevesa veter omaje, naj so še tako krepka in močna. To spravi devši, združili so se tudi gg. učitelji in gospdč. učiteljice sež.-kom. okraja v lepo celoto: v „Sež.-kom. učit. društvo“. Prav tako! Vspeh je že zdaj viden, in rodilo bo to društvo še več okusnega sadu, samo če bodo imele moči svoj sveti poklic vedno pred očmi. — Ker se je pa tu in tam po slov. časnikih bralo, da je med učitelji še zmerom nekaj ljulike, napotil sem se spisati te vrstice, z namenom, da bi se tudi v tem obziru kaj zboljšalo.

Mnogo se zahteva od učiteljev, to ve vsak; ali pri vsem tem ni nič odveč, če sta učitelj ali učiteljica poleg vseh dolžnostij, katere imata tudi narodna! Učitelj mora biti naroden, kajti on živi med narodom in narod živi njega. — Žalibog pa, da ni posebuo v tem obziru vse zlato, kar se sveti; kajti še se jih dobí — hvala Bogu, pri nas na Krasu prav malo številice — katerim je za vse drugo več mar, kot srčna ljubezen do svojega naroda. — In Vi, kateri ste taki, da prodajate svojo dušo in telo za sklado umazane leče naših dušmaninov, Vi, pravim, še zamerite narodu, če vas imenuje grde izdajalce? — Drugo, drugo zaslužite še; ali Slovan je preprohlev, premiren, prekretek, ničesar Vam navadno ne reče, in Vi, Vi grdini, ste mu še celo tako nevhvaležni, da prejimate iz rok njemu najhujših sovragov izdajski denar, podpirajoč in izvršujoč njihove pogabne nam načrte ter hudobne, nam na vsako stran škodujoče nakane? Vprašam Vas: kdo Vas živi? komu bi morali posvetiti in priseči svoje dušne in telesne moči? koga ste dolžni ljubiti, iz srca ljubiti in podpirati? Če vam je pa izdajsko delovanje ljubše in draže, kot lastna mati, vsklikniti moramo: žalost, žalost, žalost!

4. prih. m. zborovalo bo v Tcmaji „Učit. društvo za sež.-kom. okraj.“ Učitelji in učiteljice! jaz ne spadam v Vaš krog, zamerili mi pa vendar ne boste, če se predrzmem zaklicati Vam: bodite narodni, pokažite, da se zavedate svojih naravnih pravic, pa tudi dolžnostij, ter p o n i ž a j t e o n e, katerim je narodnost — klobasa, vera, omika in pravi napredek pa — denar! Svoje zaupanje skazujte in pokažite omenjenega dne, ali samo vseskozi zaupanja vrednim; ogibajte se izdajic, kakor nalezljive boleznij, kajti eno samo gunjilo jabelko okužiti in ogrditi zamore tudi cel kup zdravih; in le po tem potu dosežete, kar morate doseči, le s takim postopanjem pridobite si vsa prava čuteča srca, ter udanost in spoštovanje obdajajočega vas ljudstva.

Toliko in še več imel sem na srcu že dolgo, ter obelodanil sem danes, kar se mi je zdelo najpotrebnejega; sicer pa me še mnogokaj v notranjem peče, ker vidim, kakó hodijo nekatere osebe krive, nam zelo škodujoče poti; ali za danes dovolj! Drugi pot pa, če se stvari v nekaterih kotih ne pobojšajo, držal se bom pregovora: „unicuique suum!“

Skalice na Češkem, 22. aprila. (Izv. dop.)—

(Legi, probujenost, kmetijstvo, učiteljstvo šole, uradi, Schulverein.) Skalice je malo, a prav čedno mesto, 2 uri oddaljeno od pruske meje in leži sredi krasnega rodovitnega polja i gozdičev na obeh bregih rečice „Ape“ (Апа). V Skalicah je mnogo tovarn, pa tudi parni mlin itd. Tu so bile leta 1866 velike bitke s Prusi, in dan danes vidiš sem ter tje prav blizu mesta samotno stoječe križe i ograje, kder je pokopanih na tisoče padlih za dom in cesarja. Ni se čuditi tedaj, da ravno ti prebivalci niso posebni prijatelji Nemcem in ne morejo biti; kajti če je človek še tako mrzel in hodi mimo tihega grobovja padlih, britki čuti rodé se mu v srcu in mora skoro sovražití dušmana i njega meč, ki je toliko nesrečo zakrivil.

Česki narod, kolikor sem se mogel tudi jaz sam v malo dneh prepričati, je tukaj in v okolici zelo narodno probujen in na visoki stopinji omike. Ta narod nima bati se propada; kajti narodne zavesti ne manjka med ljudstvom, in kar je najbolj hvalevredno: Čeh je narodno ponosen. Da so Čehi v narodnem obziru tako daleč dospeli in vcepili tudi v

najprostejše ljudstvo narodni ponos, pomagala jim je neumorna delavnost. Gosp. med. dr. K., ki je ob enem tudi župan v Skalici, pravil mi je, kako hudo se jim je godilo pred 30 ali 35 leti. V Pragi ni smel nobeden tudent govoriti česki, ko je prestopil iz glavnih šol v gimnazijo ali realko, in da bi se otrokom zabranilo česko medsebojno pogovarjanje, imeli so v šolah vsako soboto račun, kolikokrat se je katei zoper to naredbo pregrešil, t. j. kolikokrat je med tednom govoril česki in bil ovajen, toliko „poc“ je vdobil v soboto na roko. Vsak se je tedaj varoval pregrešiti se pa tudi sramoval govoriti češčino, ki je bila takrat teptana. Poglejmo, dragi čitatelj, kako je danes. Čehi so si priborili vsled neumornega delovanja češke gimnazije, češke realke, češko tehniko in vseučilišče. — Rekel sem poprej, da se je sramoval Čeh govoriti svoj materinski jezik, kako je pa zdaj? Kamor greš v gostilno, privatno hišo, ali tudi na prosto, slišiš gospoda, kmeta, čuješ zale Čehinje visocega stanu samo češki „mluviti“ (govoriti), ter so ponosni, da jih je češka mati rodila. Kako je pa pri nas? Žalibog mi smo še na krivem potu; če ne moramo, ne govorimo tujščine, zdi se nam, če nas čevlji tišči in v tujščini potožimo, da nam boleš prj neha. Bratje! otriesimo se te sramotilne navade. Častite gospé in ljubljene gospodične, pokažite ponosno z gladko slovensko besedo svetu, da ste Slovenke, ter da se ne sramujete sladkega govora materinega. Kdo bi Vas mogel prištevati omikainim, če to zaničujete, kar bi Vam moralo biti sveto, namreč mili materinski jezik. — Mnogo je tacih ravno med gospodičnami, po Slovenskem, katere lomijo vedno nemščino ali talijanščino med seboj, pa kako? Tujščine ne zna, ker je rodom Slovenka in se one ni nikedar učila, slovensko govori pa tako, da sramoti vsako slovensko društvo in to iz naravnega vzroka, ker za slovenščino sama nič ne mara. Pripeti se ne le večkrat, ampak je že navadno, da naše krasotice, če imajo res zunanje lastnosti prav krasne in tudi prekrasne obleke, niso pa v tem krasne, da ne znajo pisati, govoriti pravilno nobenega jezika. Postržimo stari kvas tedaj in pobojšajmo se.

Tolikokrat sem že čital i slišal, da nam morajo biti Angleži in kaj vem, kake narodnosti še po Evropi za vzgled v kmetijstvu. Prepričati sem se pa moral tukaj, da ni skoro dežele, ki bi svoja polja tako pravilno in s primernim orodjem obdelovala svoja zemljišča, kakor ravno Češka. Pa tudi ceste, bodisi velike ali poljske, obsajene so s sadnim drevjem. Ko se pelješ z železnico od Dunaja proti Kraljevemugradcu in Skalici, vidiš med krasnim poljem ob vseh poteh dolge, dolge drevorede. Po debelosti dreves vidi se, da so posebno zadnjih deset ali dvajset let mnogo cest obsadili.

Če hočeš, dragi slovenski kmet, videti lepo živino, semkaj pridi in čudil se bodeš, kakor jaz.

Učiteljev nisem videl še mnogo v tem kratkem času, a kar sem jih videl, bili so pravi narodnjaki, pravi buditelji naroda. Marsikateremu naših slovenskih učiteljev, ki bi radi svojim nemškim predstojnikom zmerom prah s čevljev brisali in po nemško jermene odvezovali, svetoval bi semkaj, da vidijo, kako se ti obnašajo. Predstojniki se lahko spoštujejo pošteno, ne da bi se narod izdajal. Šole so čisto narodne, nemščina se ne vsiljuje, in narod v vsakem obziru napreduje, dasi ne sesa iz meha tuje kulture. Tukaj izhajajo brez nemščine, a pri nas bi ne mogli, tako mislijo nekateri in v tem nam silijo nemščino, ker so uradi deloma italijanski, deloma pa nemški. Na Češkem uradujejo v českih krajih vse češko, a v nemških nemško. Tako je prav. Ali bi pri nas ne moglo isto biti? Če smo Avstriji in vladi zvesti in udani, pa jej tudi plačujemo, kar od nas terja, da naj i ona nam, kar nam tiče po božjem i človeškem zakonu. Do sedaj je bilo pa vse narobe, ker vlada nam je dajala, kar je bilo nam škodljivo in nismo hoteli, a kratila nam je to, kar smo želeli, namreč slovensko šolo, čisto slovenski urad.

O „Schulvereinu“ se nič tukaj ne govori, ta smrdljiva kuga zatepla se je bolj v oddaljene kraje, kjer so zaujo boljša i rodovitnejša tla, to so taki kraji namreč, kjer ni ljudstvo narodno tako probujeno, kjer ni tako razumno, iz tega pa sklepam, da vsak podpiratelj omenjenega društva kaže svetu, da je Slovenec bedak i duševni revež, ker sprejme vse, kar mu kateri ponudi. In gorje vasi, kjer stanuje kak tak učitelj, da ono nesrečno namero podpira za par iskarjotovih grošev. Narodna naša dolžnost terja, da take Eve, katere so za par forintov zapeljane, jsvarimo, v hujšem slučaju proglasimo, da jih narod sodi in obsodi. Če se nas polasti pa mlačnost nasproti tacim stvarim in malomarnost, ugriznil bode mogočdo prepovedano jabelko. Pozor tedaj stražniki slovenski.

A. Š.

Politični pregled.

Delegaciji ste se zopet zaključili. Namestu dovoliti, kakor je vlada zahtevala blizu 24 mil. gld., odbili ste 2,033000 gld. in sicer z 59 proti 45 glasovom. Samo en Oger, grof Széchen

je glasoval za celo vsoto, 51 Ogrov je glasoval proti. Med avstrijskimi udi je bilo 8 glasov vladi nasprotnih, in med temi 5 nemških Pemcev! „Tribüne“ bere obema delegacijama hude levite, češ da ste obe popolnem neplodni v navsvetih, idejah. Prav ima; saj ravno v delegacijah bi se moral pokazati najzreli duh velike politike, katero mora tudi Avstrija gojiti, ako noče podleči drugim velikim sosedom. Iz izjav Kalnoky-jevih je razvidno, da Avstrija meri s časom Bosno in Hercegovino sebi prilepiti; ruski listi se zarad tega ne hudujejo, če se stvar mednarodno pogodi.

Drž. zbor obravnava doslej manj važne predmete. Rešila se je postava, ki določuje kazni osebam, katere bi v škodo upnikov poškodovale zarubljena zemljišča. Močno pa delujejo razni odseki.

V železničnem odseku so se posvetovali o severnih transversalnih progah; dr. Tonkli pa je bil sprožil tudi posvetovanje o predlogi Herpelje Trst.

Drž. zbor konča svoje delovanje neki že pred Binkošti. Rešiti se hočejo razun colne tarife edino še železniške predloge. 14., 15. in 16. maja ne bo sej zarad dopolnilne volitve v velikem pemskem posestvu. Kompromis so liberalci zavrgli in se hočejo neki volitve zdržati. Tu se kaže zopet volja za sporazumljenje! Konservativci bodo volili Iv. Nadhernega (Nadherny) pl. Borutina.

Wiener Allg. Zeitung se spreobreča, dr. Fischhof ji pomaga. Več o tem prih.

V vstaških deželah so tu pa tam še majhne praske. Kdor se povrne do 20. maja mirno na svoj dom, ne bo kaznovan. Jovanovič postane morda načelnik Bosni in Hercegovini.

Vojni skupni min. Bylandt je postal feldzeugmeister.

Hrvaški sabor je poslal 4 vrle hrv. zastopnike v Pešto zastran Reke. V saboru je namreč obravnava o Reki že končana. Predlog: „Dež. zbor naj izreče, da mesto Reka in okolica je neločljiv del kraljestev „Hrvaške, Dalmacije in Slavonije“ je bil sprejet z vsemi glasovi zoper glase vladnih zastopnikov, in sicer z navdušenimi „živijo!“

Iz Rusije se Judje izseljujejo vedno bolj; vidijo, da jih ljudstvo ne more trpeti. Ignatieva bi njegovi nasprotniki radi spravili, pa jim ni še odstopil.

Bismarku je „Bundesrath“ s formalno večino glasoval za tobakov monopol; ali več države so glasovale proti. V drž. zboru misli on prodreti; pa bo šlo tudi težko. Sicer pa je za narodno gospodarstvo že vse eno, in skoro je boljši monopol, dokler države pa od drugod z davki narode pritiskajo.

Pruski poslanik pl. Schlözer, ki ni še dolgo imenovan, je bil v avdijenci pri papeži. Ta se je zadovoljno izrazil, da se bliža Prusija miru s kat. cerkvijo.

Domače stvari.

Deželna reklamacijska komisija za zemljiščni davek se je bila zbrala v sredo pri c. kr. okr. glavarstvu goriškem. Udje komisije zdaj reklamacije pretresajo posamično; še le potem se zopet zberejo, da previdno in odločno sklenejo.

Primorska apelacijska sodnija je izročilo pisarsko službo okr. sodnije v Tominu g. Henr. Koblju, okr. sodnije kanalske pa g. Ios. Saulju. Ista sodnija je imenovala za pisarje okrožne sodnije goriške g. Ferd. Zigoia, doslej pisarja okr. sod. tom., g. F. Zarlja, doslej pisarja okr. sod. kanalske in g. Greg. Roccoa.

Grof Chambord, ki je, po navadi, prezimil tudi letos v Gorici, odšel je že na svoje poletno bivališče v Frohsdorf. Celó zimo je šel po največ v Trst za par dni, francoski listi pa so večkrat razglasili, kakor da bi on hodil po Francoskem ob španki meji.

Črešnje so že prešli teden odpeljali iz dornberške okolice na Dunaj in v druge severne kraje. V sredo so bile v Gorici po 28, 30 kr. kilo. Zgodaj imamo letos prvi šad; ali še prej bi ga bili živali,

ko bi ne bilo poslednje 3 tedne pritegnilo neugodno vreme.

Društvo goriških gospej je razdelilo od 15. dec. p. l. do 15. apr. t. l. 58.255 juh s kruhom v vrednosti 2450 gl. 33 kr.

Prešlo soboto so izvlekli pod Stračicami iz Soče mladega, čedno oblečenega človeka, ki je še gibal, pa je umrl, ker ni bilo prave pomoči. Spoznali so v njem nekoga N., ki je bil še le ta mesec nastopil suplentsko službo na goriški viši realki. Lovoda takemu koncu življenja ne vedo gotovega; dozdeva se samo, da je bil N. prebojazljiv gledé na šolsko nadzorstvo.

Preskušnje kmetijske šole na slov. oddelku so preložene na 2. maja.

† Dr. Anton Žigon — v poprejšnjih dobah vselej poslanec v našem deželni zboru je umrl preteklo nedeljo po kratki hudi bolezni v tukajšnji bolnišnici milosrdnih bratov. Mož je bil še le 53 let star in sicer krepak, a nesrečne premoženjske in družinske razmere ogrenile so mu življenje in skupale pred časom mrtvaško jamo. — Kot poslanec je bil dr. Žigon vedno zvest, dasi ne prav zgovoren zagovornik narodnih nasih svetinj; deležil se je pa tudi zvanj dež. zbornice v družbi z dr. Lavrič-em in tovariši narodnega gibanja in delovanja goriških Slovencev. O svojem času pripadal je stranki mladih Slovencev.

Prijatelji so mu oskrbeli dostojen pogreb, katerega se je deležilo lepo število goriških dostojanstvenikov, g. deželni glavar, dež. odborniki drugi dež. uradniki, načelnik cirkularne sodnje, več pravnikov in druge gospode. Dež. odbor mu je položil lep venec na rakev in enega prijatelji. (Prijatelji mu postavijo neki tudi primeren spomenik ob gomili. Ur.) Upajmo, da je našel na onem svetu božji mir, katerega mu tu ni privoščila nemila osoda. Y.

G. Ianez pl. Baldini in g. Ian. pl. Zotti sta imenovana za potujoča učitelja za kmetijstvo, prvi za Trst in Gorico, drugi za Istro. Poizvedavali ali nič izvedeli nismo, stali vešča slov. in hrvaškega jezika. Drugače bodo naši kmetjo prisiljeni, pritožiti se našim drž. poslancem.

Iz Šempasa. Prešli teden v Serbijo odšli su živinozdravniku gsp. Andreju Batič-u privoščimo vse dobro; z druge strani pa obžalujemo izgubo našega vrlega, narodnega domačina; kajti humorist, sploh izdatna moč „bralnega društva“, jeden glavnih domačih stebrov nas je zapustil. Našem kmetu se je bil za časa svojih živinozdravniških poskušenj s priljudnostjo in zmožnostjo v stroki jako prikupil, tako da ga mnogokdo pogreša. Bog mu daj srečo! kličemo mu šempaski rodoljubi.

Zalostno je, da nas take moči zapuščajo, še bolj pa, da morajo državne meje prestopati, ako hočejo do službe priti; pri nas se pa našega jezika nezmožni v službe postavljajo!

E pur si muove. 13. t. m. je bil g. župan Cernatič radi opravkov k okrajni sodnji povabljen. Pri tej priliki bile so pozneje pri g. Devetak-u, dež. svetovalcu, tudi medsebojnosti na dnevnem redu, namreč radi slovenskega uradovanja. Obljubil je g. Devetak našemu vrl. au g. županu, da bomo v času jednega meseca iz njegove uradnije le slovenske vloge dobivali. In glej, še ni 14 dni prošlo, že so nam došli slovenski pozivi. V dolžnost mi je toraj, da to veselo novico bralcem objavim, kar naj tudi priča, da je g. Devetak svojo obljubo možato spolnil. (Ianko. *)

Vinska razstava v Dornbergu. Dne 7. maja t. l. priredi dornberško vinorejsko društvo vinsko razstavo domačih vin v Dornbergu. Otvorila se bo razstava ob 10. uri predpoludne. K obilni udeležbi v ljudno vabi vse prijatelje vinoreje odbor vin. društ. v Dornbergu.

Od beneške meje došel je uredništvu ta-le popravek: „Soča“ št. 6. t. l. prinesla je dopis „od beneške meje 31. jan.“, v katerem pripoveduje dopisnik med drugim, „da je odšel 29. jul. pret. l. iz Prosnika kaplan slabega slutja, kterega je 14 družin očitno s petardami in dinamitom hudo črtilo.“ — Goriški „L' Eco del Lit.“ pa je ondan prinesel dopis iz Vidma, v katerem kaže omenjenega kaplana v obliči povsem drugem in dobrem. Ker „Soča“ dozdej ni prinesla nobenega popravka. popraševal sem pri večjih osebah, kaj je na tem. Izvedel sem za gotovo, da „Eco“ dopisnik iz Vidma govori resnico, in da je dotični kaplan, zdaj fajmošter, duhoven vreden vse časti. Črtile so ga nekatere družine, ki pa niso na dobrem glasu, le zaradi tega, ker ni prepuštil, da bi bilo njegovo stanovanje popivališče in zoirališče igralcev, kakor je bilo prej v navadi. Vsakdo mora takega duhovna le pohvaliti. Zato je tudi bil in je še od velike večine Prosniških faranov, kakor od vseh, ki ga poznajo, visoko čislán in spoštovan. Priča temu, da se je več far zanj potegovalo in prosilo, da bi ga dobile za svojega dušnega pastirja. — Ni čuda potem, ako beneški duhovni željno pričakujejo, da tudi

*) Že prav.

Ur.

„Soča“, ktero radi berejo, prinese popravek*) in tako čast povrne vrlému duhovnu.

Vojaške vaje v Trstu se pričnejo dne 1. maja.

„Slovenski jez“, kat. pol. društvo imela bo dne 30. t. m. ob 5. uri po poldan v Biljam, na pošti, svoj občni zbor, in sicer na dnevnem redu je volitev predsednika in odbora (7 odbornikov in 3 namestnikov). Osnovni odbor.

Škof poreški Glavina pride iz Istre za škofa v Trst. To imenovanje zopet kaže, da na Primorskem vlada Depretis. Mnogi pa imajo upanje, da bo škof Glavina neke doslej opravilene pomisleke odstranil z dejanji. Veselo bi bilo zares, ko bi se viši trž. pastir spomnil, da je blizu Trsta njegov slovenski rojstni kraj, in ko bi imel svojega prednika vedno pred očmi. Potreba je skrajna za to.

Slavnost na Notranjskem na prid „Narodnemu domu“ nameravajo veliko napraviti to poletje. Tega dne bi se mnogokaka točka pretresala narodu v poduk; vse to hočejo natančneje dogovoriti in določiti 7. t. m. v Cirknici, kjer se zberejo mnogi rodoljubi k veselici.

G. Laschan, župan ljubljanski, se je tej častni službi odpovedal, petem ko je županil 8 let. 25. t. m. so ga izvolili v mestni seji za častnega občana; Slovenci niso glasovali. Intre bo volitev novega župana; v obče se misli, da bo izvoljen g. Graselli. — V isti seji 25. t. m. so se nove volitve potrdile.

Minister Pražak, kakor se „Sl. Narodu“ telegrafuje, je že odposlal ukaz gledé na slovenski jezik nadsodnji v Gradcu, da ga obznani vsem okr. sodnijam.

Občni zbor društva „Nar. Dom“ so zopet odložili.

„Ljudski glas“ bo neki izdajal že s prih. mesecem gsp. Haderlap, dosednji urednik „Slovenca“; g. Jos. Jerič pa prevzame vredništvo „Slovenca“.

Poezije. Zložil S. Gregorčič. V Klein in Kovačevi tiskarni je izšel prvi zvezek v takó krasni obleki, v kakoršni nisi videl še umotvorov slov. pesnikov. Krasni izdaji odgovarja pa popolnem tudi vsebina pojedinih pesnij in v skupnosti. Ti proizvodi so pravi zakladi, s katerimi nas je počastil, razveselil in obogatil novi pesnik, pa dovolj že znan po imenu X najbolj iz dunajskega „Zvona“. Dobivajo se Poezije našega bližega rojaka po 1 gl. zvezek edino pri g. Ig. Gruntarji, c. kr. notarji v Logatci, ki je izdaje založil.

Archiv für Heimatkunde prinaša v 5. št. t. j. na 5. poli nadaljevanja odstavkov, ki smo jih že imenovali. G. Šumi, kakor se vidi, zaporedoma priobčuje važne listine o slov. zgodovini.

„Slovenski Narod“ nam na poslednjo „Soča“ odgovarja in se z nami norčuje prav po advokatsko, v slabšem pomenu besede. Naš odgovor preobrača tako, kakor da bi mi bili delali kdo ve kake „logične skoke“ in poskoke, čoš, da smo od „Sl. Naroda“ nam dali nasvet najprej ocenili kot dober, potem pa kot „stegehlaf“. Kakor da bi g. odgovarjaloc ne vedel, da smo ga s prvim stavkom ironično, potem pa tudi formalno naravnost, kakor zasluži, zavrnil. Dobro smo njegovo misel imenovali, ko bi se bila pošteno nanašala samo na konfiskacije, katere bi nas zadevale; drugače smo jo povedali v soglasji z drugimi možmi, potem ko je moral vsakdo oni nasvet kot splošen in v splošnem pomenu kot hudoben smatrati. Sofizen, kakor ga „Sl. N.“ v odgovoru priobčuje, je torej preplitev; saj tudi ljudje, ki se niso logike učili, čutijo vsaj, da je mogoče in treba drugače izvajati razsode in sklepe, če enim in istim pojmom in razsodbam pomen kot praemissam spreminjamo. In taka je bila v našem odgovoru. Sicer smo pa to pojasnili samo zategadelj, ker se g. kritikar toliko naivno obnaša v presojevanji, ko veje drugače iz vseh njegovih vrst samo zgoraj označeni advokatski duh. Tako n. pr. se izpušča on v zadnjo konfiskacijo „Sl. Naroda“, katero smo mi samo prilično omenili, zato ker ta konfiskacija se je pozneje izvršila. Nam je bilo odgovarjati na prejšnje zaplenjene številke „Sl. N.“ Tudi mi „Sl. N.“ se nobenkrate letos toliko širokoustno naznanjal, da je bil zaseženi list 30 ur zapečaten, kot se to naznanja v odgovoru na nas. Po vsem torej nam ni treba še hoditi se učiti logike v Ljubljano k onemu kritikarju v „Slov. N.“, ki zna tako sofistčno odgovarjati in izgovarjati se; mi izhajamo z realno in realno logiko, kakoršna je bila doslej v obče v Slovincih v navadi. Vam, g. kritikus, se tedaj ni še bati, da se „naležete iz Gorice nelogičnih skokov“, vsaj nikdar takih ne, kakoršne je nekdo prešlo jesen ob zborovanji kranjsk. dež. zbora na prvem mestu „Sl. N.“ kopicil v malo tednih v tolikem številu, kolikor se jih ni dotlej zagrešil isti „Sl. N.“, odkar izhaja! Da je „Sl. N.“ ali, bolje, da je ta ali oni izdelavec „Sl. N.“ v odgovorih nepraviden, razvidelo se je isto jesen, ko smo bili dokazali mi, da „Sl. N.“ sam sebe pobija, kar je z molčanjem kot resnico sprejel. Da je kak izdelavec „Sl. N.“ tudi strasten, pokazalo se je tudi ob tej priliki ravno proti „Soči“.

„Slov. N.“ je bil letos razumno zares večkrat zasežen, in mi smo torej že v 8. št. „Soče“ 24. febr. poročali od besede do besede tako-le: „Slovenski Narod ima hude dneve; drž. pravdnik ga štrani za lastno berilo skoro vsak teden po parkrat in to tudi zaradi takih novic, katere prinašajo drugi zmerni listi avstrijski.“

Slavno občinstvo slovensko prašamo ob tej priliki, ali smo mogli dostojniše poročati o razmerah slov. časnika? Ali se ne kaže v naši izjavi obžalovanja, da se slov. listu trdo

*) „Soča“ to rada stori in bi še rajša preklicala druge veliko večje krivice, ki se slovenskemu narodu v Benečiji godé, in katere žalibog se bodo godile tudi dalje in dalje. Ur.

godí? Ko so se konfiskacije „Sl. N.“ le še ponavljale, izražali so mnogi naročniki in bralci nevoljo, da se jim naš dnevnik tolikokrat ob najvažnejših dnevih (nedeljo, ponedeljek) odjemlje. In mi smo to mirno poročali, z dostavkom, naj bi „Sl. N.“ če bodo razmere še dalje take, skrbel tudi za drugo izdajo. In isti „Sl. N.“ nas takoj napade, češ, naše navidezno dobre nasvete naj za se ohranimo, ker jih zelo potrebujemo! Kje je tukaj pri „Sl. Naroda“ dostojnost, katero on tako hudo pri nas pogreša? Kdo mu daje pravico, nam očitati, kakor da bi mu mi samo dozdevno, torej s hudobnim ramenom, nasvete vsiljevali? In to nam očita isti „Sl. N.“, ki mora pač dobro vedeti, da vse zdravo gibanje našega dnevnika, kakor drugih slovenskih listov, z veseljem zaznamujemo in tudi podpiramo!

Pa dovolj smo povedali o obnašanji nekatere vrste sodelavecev „Sl. N.“ Taka polemika je gotovo neplodna, ker direktno nič pozitivnega ne rodi; ali potrebna je, da odstrani zapreke, ki se stavlajo mirnemu, vzajemno pospevalnemu sodelovanju za ene in iste končne namere. V tem zmislu se torej polemika vendar aplača v toliki meri, kakor boj proti vsakovrstnim prirodnim in zadržkem družbenega življenja. V tem zmislu bomo hudobijo zavržali, ko bi drugače „logične skoke“, kjer nam ne škodujejo, tudi prozrali. Toliko prostora smo si danes ukradli, da bi neopravičeno propetost označili, naj so nam pokaže od katere koli strani. Naš odgovor je torej obsežnejšega pomena za slov. razmero v obče.

Razne vesti.

Ringtheater-ska pravda. Požar, ki je 8. dec. 1881 v Ringtheatru na Dunaji kakim 400 ljudem vničil življenje, nastal je bil vsled mnogostranske zanikarnosti od strani onih, ki so imeli največo dolžnost zabraniti toliko nesrečo. Tako nemarnost moral je obsojevati ves pošteni svet, in sodniji so začeli v resnici takoj preiskovati stvari, da bi se kaznovali oni, ki so nezrečno zlo zakrivali. Ali postave so nepopolne zlasti tudi za gledališča, in silno težavno je na to stran soditi in obsoditi, kakor bi bilo potrebno.

Drž. pravdnik dr. pl. Pelsler, ki je material nabiral za ringtheatersko tožbo, imel je hudo nalogo; tožba je v vsem načrtu in v razlogih dolga. Obravnav je te dni na Dunaji, ki je z drugim svetom radoveden, do kam bo posvetna pravica dosegla zatožence. Na zatoženi klopi pa sedé: prejšnji župan dunajski Jul. vit. pl. Newald; France Jauner, ravnatelj ringtheatrov za časa nesreče; Jos. Nitsche, mašinst; Avg. Breithofer, gasilni stražnik; F. Geringer, lišni nadzornik ringtheatra; Ant. Landsteiner, c. kr. policijski svetovalec; Ad. Wilhelm, mestni stavbeni inženir; Leon. Herr, oskrbnik mestne gasilne straže.

Nekaj teh zatožencev je bilo že izprašanih pred sodnijo; ti zavračajo krivdo eden na drugega. Priznavajo torej očitno, da bi se bila utegnila nesreča zavrniti. Vidi se, da je gospodarila nezasišana nemarnost, in vidi se, da vsi zatoženci se ne bodo mogli nikakor oprostiti, dasi se imajo vsi za nedolžne. Prič je veliko, in te bodo razkrile, kakó lahko miselno se pogostoma ravna s človeškim življenjem.

Charles Darwin (roj. 12. feb. 1809 v Shrewsbury) umrl je 19. t. m. na svojem posestvu Down na Angleškem. Bil je velik naravoslovec, ki je preiskoval življenje živalij in rastlin. Izdal je mnogo učenih del, ki so zaradi velike natančnosti in obsežnosti nazorov zaslula po omikanem svetu. On je mirno živel, ali njegov nazor o boji za življenje, katerega je opazoval med živalstvom, napravil je veliko hrupa v sedanji dobi, ki redi mnogo gnjilega v človeškem, družbinskem in političnem življenji. Najslabšo strau njegove teorije so porabili in s tem pokazali, kakó se brutalnost najrajša poprime nekkih krogov in neke „rase“, ki se zakriva za semitskim imenom. Darwin ni prvi naravoslovec tega stoletja, kakor ga hočejo proglasiti; v tem pogledu je veliko večí n. pr. Robert Mayer, ki je umrl pred par leti. Tudi je Darwin imel prednika n. pr. v učenem Lamarku, ki je veliko eksaktniše mislil o istih zakonih, katere je Darwin nekako zmedeno in nepopolno razglašal, najbolj zato, ker ni bil izurjen po matem. in fizik. naukih. Pač pa je Darwin tisti naravoslovec, ki je s svojimi deli ali, bolje rečeno, s prej imenovanim naukom najbolj vplival na sedanjo kulturno življenje. Toliko tukaj, ker se včasih tudi po naših listih bere beseda „Darwinizem“.

Dr. Jos. Aschbach, prof. zgodovine na dunajskem vseučilišči umrl je na Dunaji 25. t. m. Bil je ljubeznjiv značaj, kot tak je v prijetnem spominu gotovo tudi mnogim Slovincem, ki so ga nekaj poslušali. Bil 81 let star.

Javna zahvala.

Vsled sejnega sklepa od 22. t. m. izreka podpisani odbor najtoplejšo zahvalo vsem p. n. gospodom dostojanstvenikom goriškim, ki so blagovolili 16. t. m. počastiti veselico slovenskega bralnega in podpornega društva še svojo nazočnostjo in z guotno podporo. *) Narodna, človeko — in domoljubna načela na

*) Razun v zadnji „Soči“ navedenih p. n. gospodov slovenskega društva s posebno radostjo in hvaležnostjo med goste svoje ustanove slovensosti tudi g. deželnega glavarja, vite za dr. Pajerja (ki je bil po naključju izpuščen, kakor n. pr. tudi dež. odbornik g. Gasser, potem predsed. vet. društva Capinelli itd. Ur.)

keršanski podlagi, ki so pridobila društva prijaznost in naklonjenosti p. n. gg. gostov, bodo tudi naprej vodilo društvu in odboru v njihovem delovanju.
V Gorici, 25. aprila 1882.

Odbor
slovenskega bralnega in podpora
nega društva v Gorici.

Zahvala.

Spoštljivo podpisane zahvaljujemo se s tem iz dna hvaležnega srca v svojem in svojih soprogov imenu vsem prečastitim dostojan: tvenikom takajšnjih uradov in zastopov, veleštovanemu društvu vojaskih veterani, članemu podpornemu društvu obrtnikov in vsem blagim osebam vseh stanov, ki so blagovolili našemu iskreno ljubljenu, prerano umerlemu očetu

G. Jan. Kerst. Michelitsch-u
skazati s tako odličnostjo posledajo posvetno čast, spremljevalje ga k večnemu počitku.
Hvala tudi za sočutje, nam od vseh strani izraženo.

Hvaležno udane bčore:

Terenzija Povše, Elisa pl. Mulitsch, Ivana Pauletich, rejane Michelitsch.
v Gorici, 24. aprila 1882.

Za blišnje šmarnice priporočamo lausko leto prepozno izišlo:

Razlaganje sv. rožnega venca za šmarnice in tudi vse druge čase s sledečim obsegom:

- Zakaj imamo Marijo častiti, kako jo častimo sploh; kako jo častimo z rožnim vencem; kaj pomeni vera, Gospodova molitev, angelovo Češanje (1. do 15. dan);
- premišljevanje petnajsterih skrivnost veselega, žalostnega in častitega dele (16. do 30. dan); 31. dan usmili se duš v vicah;
- navadne molitve: jutranje, meddnevne, večerne; mašne, spovedne in obhajilne; lavretanske litanije; devetdnevna in tridnevna;
- nekaj pesem: Mariji Devici rožnovenki in še deset drugih.

Kajiga se toraj, ne le za poduk in premišljevanje, ampak kot molitvenik vsaki čas lahko rabi.

Velja v pol platnu 75 kr. v pol usnji 80 kr., vse v usnji 95 kr. in z zlatim obrezkom 1 gl. 15 kr.
Katol. bukvarna v Ljubljani.

Sladčičar

Anton Lužnik,

semeniška ulica št. 3,

vljudno naznanja, da ima veliko zalogo najboljših vin in likvorov v boteljkah. Sprejema vsako naročbo, kakor na: putice, pinče, torte, krokanke, sladoleh ipd. Vse pripravljajo se pri njem vedno frišne močnate jedi (pašte), najfinejše konfete (bomboni) in pa pravi naravni slivovec na drobno in na litre.

Tudi je on edini založnik slavnoznanih vin v boteljkah iz kletij gg. Levi v Villanovi pri Farri.

Vse po najnižjih cenah!

Lekarnica „Alla Madonna“ v Korminu

Velika zaloga vsakovrstnih zdravil.

FRANZONIJEVE

sladke pastiljice iz kajsja tamerindane. Pomagajo proti nadložnostim v grlu, proti kašlju, hripavosti, pr-

snemi kataru, ugajajo posebno pridigarjem učiteljem in pevcem. Naj se pazi, da je na vsaki škatlji znamenje iznajdca in no vsako škatljico vtisnjeno ime „Franzoni“.

Vsaka škatljica stane 25 kr.

Dobi se tudi v Gorici v lekarnici Pontoni jevi v Raštelu; v Trstu v lekarnici Cignola na Corso.

Kupčija z dišavino ANTONA MAZZOLI-JA

V GORICI,
v gosposki ulici (via dei Signori) št. 6.

Tu je dobro preskrbljena zaloga zdravilnih dišavin, kemičnih izdelkov, raznovrstnih rečij za barvarje, smletih barv na olje in suhih, vsakovrstnih čopičev, domačih in tujih lakov (firnežev) za vsako rabo do najfinejše vrste.

Glavna zaloga cementa za počasno in naglo delo, prvih vrst in je, kakor se s poroštvom zagotavlja, za vsakotero delo in po ceni, ki se ne boji nobene konkurence.

Edina zaloga toliko imenitnega strupa za miši in podgane.

Edina zaloga toliko imenitnega laka Vaterpropf-ovega za porabo na kakošni koli tkanini, katere voda potem ne premoči, toliko za dežne plašče, kolikor za vozove itd.

Zaloga žvepla prve vrste za trtno žveplanje, in po preugodnih cenah.

Upajoč, da me slavno občinstvo počasti z obilnimi naročbami, obečujem točno postrežbo z neprekosljivim blagom vsake vrste in se poklanjam z vsem spoštovanjem

ANTON MAZZOLI.

Vozni listi za

AMERIKO.

Ima jih

A. REIF, Wien, I., Kolowratring 9.
K. k. conc. Haupt-Agentur. Prospects gratis.

Bergerjevo medicinsko

MILO IZ SMOLE (THEERSEIFE).

Priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se skoro v vseh evropskih državah s sijajnim uspehom proti vsakovrstni nečistosti na polti,

posebno proti kroničnim in luskinastim lišajem, hramam, nalezljivim hramam, proti rudečemu nosu, ozebljimi, potenju nog, prhljaju na glavi in bradi.

Bergerjevo milo iz smole ima 40% smole iz lesa, in se bistveno razločuje od vseh drugih smol, ki se prodajajo. — Da se prekanjanju izogneš, zahtevaj določno Bergerjevo milo iz smole in glej na znani zavitek.

V dolgih in hudih poltnih boleznih rabi se z vspehom na mestu mila iz smole Bergerjevo med smolnato-žvepleno milo; kdor bi hotel imeti rajši to, naj zahteva edino Bergerjevo smolnato žvepleno milo, ker zunanja ponarejanja so brezvspešni izdelki.

— Kot neostro milo iz smole za odstranjenje nečistosti na polti, zoper hsasto na polti in glavi otrok, kakor kot neprekosljivo kosmetično milo za vmivanje in kopanje za vsakdanje rabo rabi:

Bergerjevo glicerina. milo iz smole,

ki ima 35% glicerine in je fino perfumano.

Cena za komad vsake vrste 35 kr. z brošuro vred.
Glavni razpošiljavec: lekarnar G. Hell v Opavu.

Glavna zaloga za Gorico pri gg. lekarnarji F. Cristofolletti (Zanetti) in A. Franzoni.

Vložnih in

spekulacijskih

popirjev nakup v vseh kombinacijah
proste spekulacije, kensorej in premij

izvršuje pripoznano rečno in diskretno po originalnih kursih na

dunajski borski

za Avstro-Ogrsko jedino merodajna banka „Leitha“ (Halmai), Wien, Schottenring 15. Strokovnjaška, nagla in skusna informacija, telegr. avizi, na poskušajo številke financ. in srečkanjskega lista „Leitha“, kakor bogato brošuro (vse evrop. srečkanjske načrte, pojasnilo za vloge in spekulacije in spekulacijske popirje i. t. d. franco in gratis.

Albert Riedl

v Gorici Via Morelli št. 4

napravljajo razne strelovode po najnovejšem sistemu, strogo postavno in z bakrom trdo zvarjene, ognjeno pozlačene z bakrenim dratom. S 40letno praktičnokušnjo nastavlja sam ali pa pové, kako se strelovodi nastavljaajo.

Temeljita pomoč

vsem, ki so v želodci ali trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

neslanje se večjim delom na čiščenje in snazjenje sokrovice in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najboljše za to sredstvo je

dr. Roza življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rosov odgovarja popolnem vsem tem zahtevam; isti oživi vse prebavanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse težko prebavanje, osebno gujus do jedi, kislo riganje, napetost, bljevanje, krč v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gl., pol sklenice 50. kr.
Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote, Veleccenjeni gospod!

S toplo zahvalo Vam naznanjam, da mi je popolnem pomagal Vaš dr. Roza življenski balzam proti 8 mesecem trajajoči bolečini, to je proti stranekemu vjedanju na prsih, zaradi česar sem imel hudo napenjanje in želodčni krč.

Odkar rabim ta lek, sem popolnem zdrav in se dobro počutim, kar se mi prej kljub vseh zdravniški pomoči ni moglo posrečiti. Sprejmite toraj mojo srčno zahvalo, in priporočam to zdravilo vsem, ki trpé valed enake bolezni.

Trnony Cajezd

Josip Tyrl, sodar.

SVARJENJE!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarn B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so sahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rosovega življenskega balzama.

Pravi dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205-3

V GORICI: G. Cristofolletti, lekarničar; G. B. Pontoni, lekarničar. V OGLEJJI: Damaso d'Elia. V TRSTU: P. Prendini, lekarničar; G. Foraboschi, lekarničar J. Serravallo. V ZAGREBU; Sigm. Miltbach lekarničar.

Vse lekarnice in večje trgovine s materialnim blagom v Avstro-Ogrskeji imajo zalogo tega življenskega balzama.

TAM SE TUDI DOBI:

Pražko domače mazilo zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vnamejo, ali strdijo, pri bulah vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvi v prstu in pri nohtanji, pri zlezah, oteklinah, pri izmaščeni, pri morski (mrtvi) kosti, zoper revmatične oteklince in putiko, zoper kronično vnetje v kolenih, roah, v ledji, če si kdo nogo spahne, zoper kurje očesa in potne noge, pri razpokanih rokah, zoper lišaje, zoper oteklino po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper rak in vnete kožo, ni boljšega zdravila, ko to mazilo.

Raba je priprosta; mazilo (žavba) se namaže na platnenu robec in se pritiska na bolno stran. Čez 4-6-8-12 ur se naredi nov flašter. — Zaprte bule in oteklince se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, potegne mazilo v kratkem vso ognuojico na-se, in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga, in ker se po njem rana prej ne zaceli, dokler ni vse bolna ognuojica ven potegnjena. — Tudi zabrani rast divjega mesa in obvaruje pred snotom (črnim prisadom); tudi bolečine to hladilno mazilo potiši. — Odprte in tekoče rane se morajo prej z mlačno vodo miš, potem še le se mazilo nanje prilopi.

Skatljice se dobodo po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi tudi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gl. a. v.